

Føroyar í framtíðini

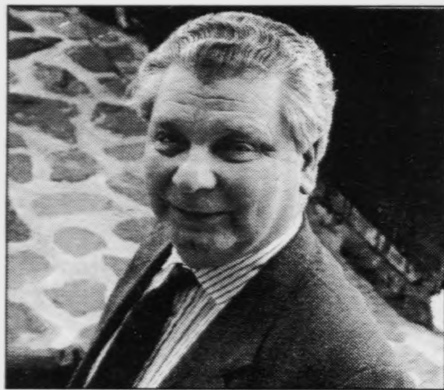
Tað var ein fróði at lurta eftir lögmannsrøðuni í ár. Røðan var positiv, framfurlitandi, saklig, samarbeiðslygug, einki sjálvtrós og best av øllum, hon víðgjörði øll tveiningarmikil mál fyrri føroyska samfelagið.

A sakligan og skilgøðan hátt varð greitt frá búskaparligum, figgarligum og skattligum víðurskiftum og ætlanum. Oljvinnumøguleikarnir hava hogan prioritet, og ikki minst samráðingarnar við Bretland higga frammalaga í ætlanunum hjá landsstýrinum.

Tað er naturligt, at ætlanirnar hjá landsstýrinum um broytingar í ríkisrættarligu støðu Føroya fáa gjølliga umrøðu í lögmannsrøðuni. Eisini er tað naturligt, at hesar ætlanir fáa mestu umrøðuna í almenna orðaskiftinum helst eisini í orðaskiftinum á tingi um lögmannsrøðuna.

Bæði í samgonguskjalinum og í lögmannsrøðuni er greiddiga sagt frá, hvussu leikur fer í hesum máli. Fyrst gevur tingið landsstýrinum heimild til at gera sitt uppskot til grundarlag fyrri samráðingum við donsku stjórnina. Síðani verður nevnd vald, sum skal gera uppskotið til føroyska grundlóg. Tá ið samráðingarløysnin við danir er endaliga verður hon lögð aftur fyrri Løgtingið til endaliga góðkenning og síðani til fólkaatkvøðu. Grundlógin skal sjálvandi eisini fyrst samtykktast av tinginum og síðani góðkenntast við fólkaatkvøðu.

Tað var ógvuliga greitt sagt av lögmanni, at øll víðgerðin snú seg um **fyrirreiking, kunning og demokratiska víðgerð**. Tað er tí ein sjálflygja, at fyrsti parturin av arbeiðinum liggur hjá landsstýrinum. Síðani er tað Løgtingið, sum skal arbeiða og so aftur landsstýrið, sum skal forsa samráðingarnar við donsku stjórnina.

Latið nú ikki alt ov mikið burekrati og ov nógvur sniðfundigar kanningar seinka málinum, sigur Jógvan Sundstein

Tann skipanin, sum landsstýrið leggur upp til, er at líkna við íslendsku skipanina frá 1918. Formliga kann hetta væl lata seg gera, og eru víðurskiftini, hvat tí víðvikur ikki so nógv ótrúsi nú enn tá. Búskaparliga er sjálvandi stórum munur. Danska figgarveitingin til Íslands var ikki so stór tá eins og almenni sektorn í heila tíkið var nógv minni í 1918 enn í 1998. Men í prinsippinum er støðan tann sama, og donsk-íslendska avtalan staðfesti eisini danskt búskaparligt endurgjald til Íslands. Eisini aðrar avtalar vórðu gjørdar um rættindi íslendinga í Danmark. Eg beri tí ongan ótta fyrri, at danir og føroyingar ikki kunnu koma til sættis um eina góða avtalu, har eisini skiftisskipanir á øllum økjum kunnu takast við, uttan at hetta skal utleggast sum ein eyðmýkjandi hjálp til einar sjálvstøðugar Føroyar.

Tær ætlanir, landsstýrið hevur í sambandi við ríkisrættarligu støðuna, eru í góðum samsvari við tað, sum Fólkalokkurin hevur staðið fyrri. Beinleiðis upp-

skot vóru um hetta beint aftaná heimsbardagan, og tað er tíkið beinleiðis ír stevnu-skrá floksins. Tað er tí gleðiligt, at allir triggir landsstýrisflokkarnir nú eru samdir um hetta.

Tað var rætt at skipa landsstýrið av teim núverandi trimum landsstýrisflokkunum. Ein landsstýrissamganga skal hava so fáar flokkar sum møgult. Hinvegin skal landsstýrið sjálvandi samarbeiða við aðrar flokkar í Løgtinginum. Og tað er júst tað lögmaður leggur upp til í røðu síni. Møguliga er tað rætt av landsstýrinum at samráðast við andstøðuflokkarnar, aðrenn málið verður lagt fyrri tingið. Men tað er ikki víst, at so er. Uppgávan hjá tingflokkunum er fyrst og fremst at arbeiða í tinginum. Tí hava andstøðuflokkarnir allir móguleikar fyrri at gera sína ávirkan galdandi har. Fortreytin er sjálvandi, at andstøðuflokkarnir eru eins sakligir og landsstýrisflokkarnir hava verið higartil í síni kunning um ríkisrættarliga málið.

Um Javnadarflokkurin meinir nakað sum helst við

sínum tosi um broytingar í ríkisrættarligu støðuni, fer hann uppí arbeiðið í tinginum við tí í hyggju at vera við til eina loysn, og ikki við teirri ætlan at skapa rumbul um málið fyrri at oyðleggja tað, tá fólkaatkvøðan verður. Fólkaatkvøða er eitt vandamikið amboð. Tað verður hidið, at ein slík er best tryggin fyrri demokrati. Men so er ikki. Mong dømi eru um, at mál, sum eru til fólkaatkvøðu, verða gjørd til antin svørt ella hvít, hóast tey naturliga ikki eru tað. Ongantíð er slíkur gróðrabotnur fyrri demagogiskum virksemi, bæði hjá persónum og fjølmiðlum, sum í sambandi við fólkaatkvøðu.

Tað er tí ov vónaligt um politisku flokkarnir fara at vaska sínar hendur undir víðgerðini av hesum tveiningarmikla máli og skjóta seg undir, at fólkið skal taka endaliga avgerð.

Fyrri Javnadarflokkurinn og fyrri Miðflokkurinn skuldi ikki nakað verið til hindurs fyrri at tíkið undir við ætlanunum hjá landsstýrinum. Hinvegin kann neyvan roknaðst við, at Sambandsflokkurinn tekur undir við málinum. Men hesin flokkur hevur heldur ongantíð verið við til nakrar nýskapanir fyrr enn aðrir fyrst hava tíkið tey tungu tøkini.

Vónandi verður tað, tá samanum kemur meiriluti á Føroya Løgtingi, tað vil siga Fólkaflokkurinn, Tjóðveldisflokkurinn, Sjálvstýrisflokkurinn, Javnadarflokkurinn og Miðflokkurinn, sum fara at taka undir við einum endaligum uppskoti til sína tíð.

Og tann tíðin verður vónandi um eitt ár. Latið nú ikki alt ov mikið burekrati og ov nógvur sniðfundigar kanningar seinka málinum.

Jógvan Sundstein

Viðmerking

Tín heimarøkt skal varðveitast!

Heimarøktin hevur eittans aðalendamál - at tryggja brúkarunum av heimarøktini eina nøktandi tænastru, og at henda tænastru er á sama støði hjá øllum brúkarum landsins. Til at gera hetta arbeiði fyrri brúkaran, fer heimarøktin tilfutað sín part av almennu føroysku figgarlógini.

Við øðrum orðum: teir pengar ið fara til Heimarøktina skulu í størst móguligan mun sjeiggast aftur í tænastruni, sum tú sum brúkarur fær ágøðan av.

Allar almennar skipanir hava eina umsitingarliga síðu, her leiðsla og leiðslu-líð, og eina útinnandi síðu, her heimasjúkrasystar, heilsusystar og heima-hjálpur.

Umsitingarligi parturin skal leiða og skipa útinnandi partin, meðan útinnandi parturin hevur dagliga sambandi við teg sum brúkarar av skipanini.

Tað er alneyðugt at umsitingarligi parturin av skipanini er evarðað soleiðis at hann stendur mat við útinnandi partin av skipanini. Tað merkir at umsitingarligi parturin ikki kann brúka meira av samláðu figgarjáltanini, enn hann við skilgøðari stýring (umsiting) gevur aftur til útinnandi partin og

harvið til brúkaran.

Og tað er júst her vit nú skulu seta kikaran um vit staðfesta figgarligar trupulleikar hjá heimarøktini.

Fyrri bert góðum hálvum ári síðani hevði Heimarøktin líkandi figgarligar trupulleikar, og eykajáttan varð tá latin skipanini uttan krøv til figgarstýring komandi. Henda søgan skal ikki gerast ein framhaldssøga, og tiskil má gerast okkurt munagott við umsitingarliga partin av Heimarøktini.

Onki er at ivast í at broytingar mugu henda í Heimarøktini, men tær koma ikki at skerja tænastruna hjá tær sum hevur tørv á Heimarøktini.

Páll á Reynatúgvu
formaður
í Trivnaðarnevndini

Vísandi til tíðindaskriv í Dimmalætting, Sosialnum og sendingini Nón hjá Útvarpi Føroya í farnu viku, verður við hesum sagt frá, at barnaverndin er sera horn um, at aðurnevndu fjølmiðlar eru so lítið at sær komir, og eru á so lágum støði, at teir nýta ósonn tíðindaskriv, ið víðgera børn í ávísari bygd, í teirra tíðindaflutningi.

Duga teir ella tey, ið hava ábyrgdina av hesum fjølmiðlum hjá at skyna á, hvat er gagnligt og hvat, ið skadar í einum so lítlum samfelag, ella taka hesi fólk øll álvarsmál sum skemt?

Attu fjølmiðlarnir ikki at spurt avvarðandi myndugleikar, um hald var í tíðindinum, aðrenn teir fara út til almennigun við einum so býttisligum og ósakligum tíðindaskrivi, sum ein tilvildarligur skemtari av Ítlandum, **herra Niels Uni Dam, staddur á Landavegi 70 í Tórshavn**, ber teimum?

Vit spyrja bara?

Vegna barnaverndina í Sørvgá
Torkil Haraldsen, formaður

Livstrá - sjónleikur um Vincent van Gogh

Bert góða viku aftaná at »Rumbul í Húsi« var frumsýndur fyrri fullum húsum á Gamla Meiarinum, kemur Gríma aftur við nýskrivadum sjónleiki. Tað er Hans Tórgarð sum hevur skrivað, og sjálvur fer at framføra einmansleikin »Livstrá«, sum er um listamannin Vincent van Gogh

Hans Tórgarð er undir sjónleikaraútbúgving í Finlandi, og tað var í samband við skúlagongd sína, at hann fekk móguleikan at framføra sín egna leik um van Gogh. Leikurinn varð upprunaliga skrivaður og spældur á svenskum, og hevði frumframførslu í Helsinki í januar í ár, har hann fekk sera góða móttøku. Hann verður nú spældur á føroyskum á Gamla Meiarinum. Axel Tórgarð hevur týtt leikin.

Tann liðandi listamaðurin

Tað eru brøvini hjá listamanninum sjálvum, sum liggja til grund fyrri sjónleikin. Vincent van Gogh er kanska mest kendur fyrri at hava skorid annað oyra av sær, og seinni at hava beint fyrri sær. Hann hevur verið ímyndin av »tí liðandi listamanninum«, hann, sum ikki kundi mála uttan at pína seg sjálfvan - sum var noyddur at skera annað oyrað av sær fyrri at finna tað sonnu listina - sum

ikkí kundi taka pengar fyrri síni listaverk, tí ein sannur listamaður bert kann liva í neyð. Hesar og fleiri aðrar mytir roynir leikurinn at gera upp við.

Til alla lukku fyrri tey, ið vilja finna fram til listina aftanfyrri mannin, og mannin aftanfyrri mytina, skrivaði van Gogh næstan líka nógv sum hann málaði. Brøvini hjá honum bera ikki boð um eina sjálpinda sál, men um ein mann sum elskaði lívið, og sum málaði tað, hann elskaði - og hann

málaði lívið eins og hann livdi tað. Brennandi og kærleiksfult.

Miseydnadur listamaður

Sjálvur sigur hann seg vera ein miseydnadur listamaður tí ongin vil keypa hansara málningar. At hann einki annað vil, enn at kunna liva av at selja síni verk. Men kortini vil hann ikki mála annað, enn tað hann brennur fyrri - hóast mikið fatakradumíð og herviliga sjúku.

Leikurinn setur m.a. spurning við, um tað er rætt at máðurin sjálvur er meira kendur enn verkið. Og var máðurin nú eisini so ørut, sum tað sigst? Eisini verður nomið við spurningin um sjálmorð. Nær hevur eitt menniska rætt at gevast at liva? Og hvava vit yvirhøvur sjálvi rætt at avgera tilfíkt? Vincent van Gogh gjørdist bert 37 ár, men megnaði at leggja úr hondum stórverk, sum í dag teljast millum tey mest virdu í heimum.

Sjónleikurinn »Livstrá«

verður sýndur á Meiarinum mikkudagin 5. august kl. 20.00. Bert tær sýningar verða afturat hesari, leygardagin 8. august kl. 20.00 og sunnudagin 9. august kl. 16.00. Leikurinn er góðan tíma til longdar og atgongumerkið á 80,- kr. fáast á Kunningarstovu, og við dynnar ein halvan tíma aðrenn sýning.